

умовах конфлікту [3]. Це включає в себе перерозподіл ресурсів, оптимізацію адміністративних процесів і впровадження систем швидкого реагування на змінені умови. Відзначається також важлива роль цифрових технологій, які надають можливість для більш ефективного збору та аналізу даних, що є критично важливим для підтримки відповідних рішень у кризових умовах. Все це потребує нових підходів до управління, здатних забезпечити не лише виживання держави в екстремальних умовах, але й її стратегічний розвиток у майбутньому. На фоні цих змін, ключову роль відіграють ініціативи з розвитку електронного урядування та інших інформаційних систем, що дозволяють уряду швидко реагувати на потреби громадян і забезпечувати неперервність управління в надзвичайних ситуаціях. Цифровізація державних послуг не лише сприяє ефективності адміністративних процедур, але й відкриває нові канали для взаємодії з громадськістю, що стає особливо значущим у періоди обмеженого фізичного контакту [3]. Відтак особливої уваги потребує адаптація законодавчої бази, що має відповідати сучасним викликам і сприяти підвищенню ефективності державного управління в умовах воєнного стану. Оновлення нормативно-правового регулювання має бути спрямоване на забезпечення оперативності ухвалення рішень, захист прав громадян та інтеграцію інноваційних управлінських технологій. Важливим аспектом є також вдосконалення механізмів громадського контролю, що сприятиме прозорості та підзвітності органів влади навіть у кризових ситуаціях. До того ж, зміцнення кадрового потенціалу публічного управління є ключовим фактором успішного реагування на сучасні виклики. Професійна підготовка державних службовців має зосереджуватися на розвитку компетенцій у сфері кризового управління, кібербезпеки, інформаційної політики та стратегічного планування. У цьому контексті важливим є обмін досвідом із міжнародними партнерами, що дозволяє впроваджувати найкращі світові практики в систему національного управління.

Отже, ефективне реагування на виклики воєнного стану потребує інтеграції публічного управління до системи національної безпеки, гнучкості управлінських рішень та міжсекторальної співпраці. Важливими факторами є адаптація законодавства, розвиток цифрових технологій, зміцнення кадрового потенціалу та забезпечення прозорості управлінських процесів. Усе це дозволяє оперативно реагувати на зміни, підвищувати ефективність управління та забезпечувати стабільність навіть у кризових умовах. Тому розробка стратегій та інноваційних підходів до управління є ключем до подолання сучасних викликів та забезпечення національної безпеки.

1. Країна, де воювати вміє кожен. *Ukrainian Military Pages*. URL : <https://www.ukrmilitary.com/2020/05/switzerland.html>.

2. Білик Я. Публічне управління в умовах демократичних змін в Україні. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. № 3. С. 3-7.

3. Борщевський В. В., Василиця О. Б., Матвеев С. Е. Публічне управління в умовах воєнного стану: інституційні трансформації, стратегічне планування та механізми розвитку. *Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування*. 2022. № 2(76). С. 30-35.

Ярослав БРАГА
Данііл САМАРСЬКИЙ
курсанти

Артем ПЛАХОТНИЙ
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАТРИМАННЯ ПРАЦІВНИКАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Захист прав людини під час адміністративного затримання є важливим аспектом забезпечення верховенства права та правопорядку. Затримання громадян органами правопорядку повинно здійснюватися з дотриманням принципів законності, необхідності та

пропорційності, щоб уникнути порушень прав людини. Аналіз судових справ, у яких зафіксовані порушення з боку правоохоронців, дозволяє не лише виявити існуючі проблеми в практиці правоохоронних органів, але й сприяти вдосконаленню нормативно-правових актів та механізмів захисту прав затриманих осіб. У цій доповіді буде розглянуто конкретний випадок судової справи, що демонструє порушення під час адміністративного затримання, та проведено аналіз його наслідків для правової системи та суспільства.

Національне законодавство багате на різноманітні норми, що прагнуть урегулювати суспільні відносини відповідно до загальносуспільних інтересів, інтересів суб'єктів, які перебувають при владі. На перший погляд під час дослідження адміністративного затримання як заходу забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення видається, що законодавство України не має досконалої системи норм, які б ефективно урегулювали поведінку учасників відносин із реалізації адміністративного затримання [1, с. 13]. Питання затримання, зокрема й адміністративного, є предметом регулювання міжнародних норм. Так, у ст. 3 Загальної декларації прав людини проголошено, що кожна людина має право на життя, свободу та особисту недоторканність, а в ст. 9 мова йде про те, що ніхто не може зазнавати безпідставного арешту, затримання або вигнання. У ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод вказується та те, що кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім випадків і відповідно до процедури, встановлених законом. Указана стаття містить норму про те, що затримана за підозрою у вчиненні правопорушення особа повинна бути доставлена до компетентного судового органу. Кожен затриманий має негайно постати перед суддею чи іншою посадовою особою, якій закон надає право здійснювати судову владу, і йому має бути забезпечено розгляд справи судом протягом розумного строку або звільнення під час провадження. Зважаючи на міжнародні норми, адміністративне затримання можливе у випадках вчинення адміністративних правопорушень, розгляд справ за якими, відповідно до ст. 221 КУпАП, належить до повноважень суду. Зокрема, з огляду на зміст указаної в підпункті «с» п. 1 ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод норми затримання фактично охоплює поняття доставлення, оскільки спочатку проводиться затримання особи, а вже потім її доставлення до суду чи посадової особи, якій закон надає право здійснювати судову владу (до речі, таких посадових осіб в Україні немає) [2, с. 66].

Візьмемо як приклад рішення Києво-Святошинського районного суду Київської області у справі № 640/30300/21 від 30.06.2023. Так, громадянин України подав заяву до суду про неправомірні дії працівників Національної поліції України щодо нього: поліцейськими було порушено процедуру адміністративного затримання та перевищено службові повноваження. Був встановлений факт застосування поліцейськими щодо позивача фізичної сили та адміністративного затримання в порушення зазначеного порядку – зазначені дії працівників поліції були проведені не у зв'язку зі складанням щодо нього постанови про притягнення до адміністративної відповідальності, передбаченої ч. 2 ст. 44-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення, що є предметом розгляду цієї адміністративної справи. Суд роз'яснює, що застосування такого заходу, як адміністративне затримання, підстави та порядок його застосування, мета, строки затримання та перелік посадових осіб, які уповноважені здійснювати затримання, визначено в Кодексі України про адміністративні правопорушення [3].

Можна констатувати, що вирішення подібних справ не лише допомагає захистити конкретні права потерпілих, але й є показником загального стану правосуддя та дотримання прав людини в Україні. Судові рішення, зокрема у розглянутій вище справі, підкреслюють значення дотримання належних процедур під час адміністративного затримання.

Суд, вивчаючи цей випадок, окреслює ключові моменти, які повинні регулювати поведінку правоохоронних органів. Важливо, щоб працівники поліції мали чітке розуміння своєї відповідальності та кола обов'язків щодо застосування адміністративних заходів. Як зазначено в рішенні, фізична сила може бути застосована тільки в рамках чітко визначених правових норм і тільки у випадках, коли це дійсно необхідно для досягнення законних цілей. Крім того, таке порушення процедур може не лише дискредитувати саму поліцію, але й викликати суспільну недовіру до правоохоронних органів. Це, в свою чергу, може сприяти зростанню напруги між громадянами та правоохоронцями, що є небезпечним для соціальної стабільності. Наступним важливим аспектом є необхідність впровадження освітніх програм для правоохоронців, які б акцентували увагу на важливості дотримання прав людини та етики в їхній роботі. Така підготовка повинна включати не лише теоретичні знання, а й розгляд практичних ситуацій, в яких поліцейські можуть застосовувати свої повноваження без ризику

порушення прав громадян. Загалом аналіз подібних судових справ демонструє, що навіть в умовах дотримання закону можуть виникати серйозні недоліки, які потребують термінового виправлення. Тому важливо, щоб існуючі норми та практики постійно переглядалися і вдосконалювалися, аби запобігти повторенню подібних ситуацій у майбутньому.

У підсумку зазначимо, що захист прав людини під час адміністративного затримання є невід'ємною складовою забезпечення верховенства права та правопорядку в Україні. Аналіз судових справ, таких як справа № 640/30300/21, демонструє, що порушення процедур затримання правоохоронними органами не лише впливають на окремих громадян, але й підривають довіру суспільства до системи правосуддя в цілому. Дотримання принципів законності, необхідності та пропорційності є критично важливим для ефективного функціонування правоохоронних органів і запобігання зловживанням. З метою поліпшення нормативно-правових актів і практики застосування адміністративного затримання необхідно постійно переглядати існуючі норми та адаптувати їх до міжнародних стандартів. Тільки так можна забезпечити надійний захист прав затриманих осіб і сприяти формуванню справедливої та ефективної правової системи, що базується на принципах демократії та поваги до людської гідності.

1. Бочковий О. В., Дрок І. С., Логвиненко Б. О. та ін. Дотримання прав людини під час застосування адміністративного затримання підрозділами Національної поліції: наук.-практ. реком. Дніпро : ДДУВС, 2023. 100 с.

2. Самбор М. А. Вплив міжнародних норм щодо дотримання права на свободу та особисту недоторканність людини на врегулювання відносин із застосування доставлення та затримання особи під час провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Міжнародні стандарти у галузі прав людини: реалії та перспективи українського законодавства*: матер. круглого столу (м. Дніпропетровськ, 10 грудня 2012 р.). Дніпропетровськ : ДДУВС, 2013. С. 63-68.

3. Рішення Києво-Святошинського районного суду у справі № 640/30300/21 від 30.06.2023 р. URL : <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/112083329/>.

Ілона БУЯКОВА

курсант 2 курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Національної поліції України

Науковий керівник:

Тетяна ЖЕГЛІНСЬКА

викладач кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

НЕОБХІДНІСТЬ ВДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Війна, як жорстока реальність, що нависла над нашою державою, не лише руйнує міста та забирає життя, але й породжує нові виклики, одним із яких є зростання правопорушень. Крадіжки, мародерство, порушення комендантської години та інші адміністративні проступки стали частиною повсякдення.

Війна неминуче призводить до збільшення кількості правопорушень. Порушуються звичні соціальні зв'язки, зростає рівень безробіття, що створює сприятливий ґрунт для поширення злочинності. Крім того, в умовах воєнного стану можуть активізуватися диверсійні групи та інші злочинні угруповання, які намагаються дестабілізувати ситуацію в країні. Також воєнний стан супроводжується обмеженням прав і свобод громадян, що, з одного боку, необхідне для забезпечення безпеки держави, а з іншого – створює додаткові ризики для громадської безпеки та порядку.

Адміністративно-деліктне право покликане регулювати відносини, пов'язані з учиненням адміністративних правопорушень. У мирний час його основна функція – забезпечення правопорядку та охорона публічних інтересів. Однак, у воєнний час роль цього інституту значно зростає. По-перше, виникає необхідність введення додаткових обмежень і заборон, спрямованих на забезпечення безпеки держави і громадян. По-друге, зростає кількість